

Valentín
Tomberg

MICHAELOVO SPOLOČENSTVO

V 18. a 19. storočí zasiahol archanjel Michael významným, veľkým duchovným činom do duchovných dejín sveta. Rudolf Steiner¹ o tomto čine hovorí vo svojom prednáškovom cykle "Karmické súvislosti antropozofického hnutia". Tam vysvetľuje, že Michael už vtedy ukázal ľudským dušiam to, čo sa teraz na zemi zatrblietalo a rozsvietilo čiastočne v podobe antropozofie¹. Predviedol im určitý druh kultu.

Kult Michaela

Čo to bol za kult, aký bol jeho obsah? Tento kult bol obnovením onej imaginácie², o ktorú bola Sofia³ olúpená Luciferom⁴. Michael ju obnovil a postavil pred ľudskú dušu. Keď Rudolf Steiner hovorí o tom, že Michael „spravuje kozmickú inteligenciu“, znamená to, že Michael umožnil Sofii znova pôsobiť. To, že je „správcom“ znamená, že tú silu, prostredníctvom ktorej sa Sofia môže zjavovať, dal znova do jej služieb, že znova umožnil Sofiine zjavenia z duchovného sveta, že znovu vybudoval most, ktorý Sofiu spája s pozemským svetom.

Obsah kultu pozostával z dvoch vecí: na jednej strane zo všetkého toho, čo možno získať ako duchovné poznanie pri pozorovaní vonkajšej prírody, a na druhej strane z toho, čo sa môže rozžiariť ako spomienka v našom vnútri pri pozorovaní ľudí a ľudských osudov. Michael ukázal v istom druhu kozmického kultu mystériá prírody a mystériá ľudskej karmy. Byť „michaelitom“ v súčasnosti znamená: byť človekom, ktorý sa pri pozorovaní prírody rozpamätáva na tento kult, ktorý jeho duša zažila v čase pred narodením; a za druhé, že pri pozorovaní osudov jednotlivcov a ľudstva sa rozsvetuje spomienka na ten kult, v ktorom Michael ukázal tajomstvá ľudskej karmy. Michaelitom súčasnosti je človek, ktorý má osobitný vzhľad do prírody a ľudských osudov.

Keď vidíme v prírode znamenia, ktoré v našej duši prebúdajú symboly a obrazy Michaelovho kultu, tak

sa dívame na prírodu v Michaelovom zmysle. Keď sa na ľudí a ľudské osudy dívame tak, že vo vnútri duše sa prebúdzajú Michaelov kult, obrazy pádu do hriechu, mystérium Golgoty⁶, perspektívy do budúcnosti, tak sa dívame zrakom, ktorý je „michaelsky slnečný“. Takíto ľudia tvoria Michaelovo spoločenstvo.

Nové Michaelovo spoločenstvo

Vonkajším znakom týchto ľudí je, že majú osobitný vzťah k myšlienkam; áno, títo ľudia vôbec prežívajú silu myšlienok ako takú úplne inak než ostatní. Prežívajú myslenie tak, že sa nezahájajú po dôkazoch a dokladoch, aby sa presvedčili o pravdivosti spoznaného. Pretože prežívajú myslenie nie len ako číru logickú možnosť, ale ako *moc spomienky na Michaelov kult*. Pravda, cit pre pravdu, dostáva u týchto ľudí *magickú moc*. Človek je uchopený mocou nejakej myšlienky. Vie, že je pravdivá, lebo celá jeho duša si pamätá na moc kultu, na moc jeho pravdy. Moc pravdy je to, čím sa michaelita odlišuje od ostatných ľudí. Pre neho je Pravda nie len niečo správne, ale niečo, čo má magickú moc⁵.

Pre michaelských ľudí je charakteristické osobitné spojenie myslenia a vôle. Preto verše⁷ o Michaelovi pokračujú:

„On, Kristov posol, vám ukazuje vo vás človeka nesúcu posvätnú svetovú vôľu.“

Táto človeka nesúca, človeka uchopujúca svetová vôľa je to, čo Michaelovou silou v súčasnosti prúdi do ľudských myšlienok, ktoré korenia v Pravde.

Teraz sa, pravda, musí toto spoločenstvo aj osvedčiť v živote. V jeho živote sa musí objaviť jeden nový prvok, prvok, ktorý *musí* v celom kultúrnom živote získať rovnaký význam, aký má v technickom svete jeho hmotný protipól: krištáľovo-jasné, pravdivé myslenie, ktoré svojou vnútornou silou presvedčenia preniká človeka ako vôľovú bytosť. Táto myšlienková

sila je to, čo sa nazýva *duchovným železom*. Je duchovným predobrazom toho, čo sa fyzicky nachádza na Zemi ako železo.

Keď prežívame človeka, ktorý za tým, čo vnútorne spoznal ako Pravdu, stojí so železnou pevnosťou, ktorý tu stojí ako stĺp, a neuhne ani naľavo ani napravo, ktorý všetkým búrkam čelí s neochvejnou, vernou vôľou, tak prežívame kúsok duchovného železa na zemi.

Každý človek, ktorý takto verne stojí za pravdou, ktorú spoznal, je Michaelovým mečom a je sám určitým druhom „strážcu prahu“. Odráža všetko nepovolane, rovnako ako všetko poctivé zase priťahuje k prahu⁸, na ktorom stojí. Toto je v podstate michaelské spoločenstvo. Len z takých ľudí môže pozostávať.

Budúcnosť michaelitov

Akú má toto spoločenstvo budúcnosť? Spomienky na Michaelov kult, ktoré sa prebúdajú v duši, sa stanú schopnosťami. V rámci tejto prednášky by to viedlo príďaleko, vyložiť vo všetkých jednotlivostiach, ako sa premenia na schopnosti. Tieto spomienky sa premenia na nový, éterický jasnozrak.

Nová, prirodzená jasnovidnosť sa u ľudí prejaví dvojakým spôsobom: u jedných tak, že budú schopní vidieť duchovnosť v prírode, že rozpoznajú, ako sú živly výrazom tých duchovných

tajomstiev, ktoré pritekli na Zem zo starého saturnského, slnečného a mesačného bytia⁹. Tajomstvo evolúcie v prírode bude pre týchto ľudí stále viac viditeľné.

U druhej skupiny ľudí sa prejaví iná schopnosť: schopnosť vhladať do karmy, tak do karmickej minulosti ako aj zrenie karmy¹⁰, ktorú prítomné činy v budúcnosti vyvolajú. Aj o tom Rudolf Steiner hovoril.

Tento karmický vhlad spočíva na jasnovidnosti, ktorá dokáže preskúmať dokonca aj karmu ľudstva. Títo ľudia si najskôr spomenú na svoje vlastné karmické spojenia, potom na spojenia druhých ľudí, a potom to môže ísť ďalej a ďalej.

Aké úlohy budú mať ľudia, ktorí patria k týmto dvom skupinám? Musíme najprv naznačiť, z akých ľudí tieto skupiny pozostávajú. Sú to tie dva prúdy, ktoré sú vnútri antropozofického hnutia, a o ktorých Rudolf Steiner hovoril ako o "platonikoch" a "aristotelikoch". Platonici sú ľudia, u ktorých sa nová jasnovidnosť dostaví vo forme karmického vhladu. Aristotelici budú mať naproti tomu jasnovidné poznanie prírody. Budú mať vedomú dušu vyvinutú do tej miery, že budú môcť pomocou jasnovidnosti poznávať prírodu. Na druhej strane tu budú ľudia, ktorí do seba príjmu princíp duchovného ja¹¹, a budú vnímať karmu.

Tieto dve skupiny ľudí budú spolupracovať, inak to ani nebude možné. Budú musieť spolupracovať, aby vytvorili plný, celý kruh, kruh nového, duchovného rytierstva, ktoré bude môcť niesť meno: "Michael-Sophia in nomine Christi".

Ľudia Sofie, ľudia zjavenia, pôjdu spoločnou cestou s ľuďmi poznania, platonici spolu s aristotelikmi budú držať stráž na prahu duchovného sveta. Budú mať za úlohu strážiť tajomstvá duchovného sveta.

Toto stráženie nebude spočívať v tom, že by toto spoločenstvo malo mlčať alebo všetko odhaliť, ale v tom, že sa vybuduje živá stena, hradba z ľudí, ktorí stoja neochvejne vo vertikále - ako spojovací článok medzi duchovným a fyzickým svetom. Povolným otvoria brány, pred nepovolnými ich však zatvoria.

Toto budúce spoločenstvo "rytierov prahu" sa uskutoční v šiestej (slovanskej) kultúrnej epoche¹². Začalo u Rudolfa Steinera založením antropozofického hnutia, správou o Michaelovej misii a nešťastím, ktoré sme neskôr prežili.

Slová Rudolfa Steinera nás vyzývajú; vyskúšaní budeme nešťastím, ktoré teraz príde.* Čo musíme prebudiť v hĺbke našich duší, je *vážnosť* vo vzťahu k duchovnému aj vonkajšiemu svetu a *vernost'* Duchu, každý vo svojej životnej pozícii. Môžeme robiť a hovoriť všetko v rámci každodenného života. Udržujme však jednu oblasť čistú od kompromisu; zostaňme *verní Duchu*, nezávisle od všetkých učení a učiteľov sveta, od všetkých organizácií sveta. Zostaňme verní vnútornému hlasu Pravdy a svedomia! Potom budeme prijatí do prípravnej školy budúceho Michaelovho spoločenstva, ktoré bude mať heslo:

"Michael-Sophia in nomine Christi!"

* Prednáška sa konala v Rotterdame v auguste 1938, v predvečer 2. svetovej vojny.

*„Pán si ma nadobudol
na počiatku svojej cesty,
pred všetkými svojimi
skutkami, pred všetkými
časmi.“*

... hovorí Múdrost' v Prísloviach 8.22

Redakčné poznámky a vysvetlivky:

Tento článok vznikol z časti prednášky *Nové Michaelské spoločenstvo a jeho význam pre budúcnosť* z cyklu *Sedem prednášok o vnútornom vývoji človeka*, ktorý vyšiel v časopise *Sophia* č.10, str.46-50 a v nasled. číslach.

¹ **Rudolf Steiner:** významný kresťanský filozof, buditeľ a duchovný bádateľ, zakladateľ duchovnej vedy - **antroposofie**, založenej na vhladoch do duchovného sveta, a predkladanej k nepredpokázanému porovnaniu s vlastnou životnou skúsenosťou. Viac: vid' napr. časopis *Sophia* č. 8 a 9, str. 23.

² **Imaginácia:** druh nadzmyslového vnímania – v podobe silných obrazov preniknutých Pravdou ako substanciou. Viac: vid' časopis *Sophia* č. 13, strany 46-49.

³ **Sophia:** Božia Múdrost'. Vid' Príslovie kráľa Šalamúna kapitola 8.1,12,22-31. Jej pozemskou predstaviteľkou je Ježišova matka, Panna Mária, o ktorej Písmo hovorí, že, „zachovávala (...) slová vo svojom srdci a premýšľala o nich“ (Lk 2.19; Lk 2.51-52).

⁴ **Lucifer:** duchovná bytosť zvädzajúce k duchovnu zahmlenému, opojnému, zameranému na vlastný pôžitok a na samospasiteľské snahy. Viac: vid' napr. Adolf Baumann: *Abeceda antroposofie*, IOANES, Březnice, 1999, str. 14-17. Na tomto mieste ako ten, ktorý ponúka ľuďom namiesto Sofínych³ imaginácií² možnosť tvoriť si z vlastnej ľubovôle aj obrazy, ktoré nie sú v súlade s Pravdou a skutočnosťou.

⁵ **Pravda ako pôsobiacia sila.**

⁶ **Golgota:** Miesto, kde sa odohrali udalosti spojené s ukrižovaním Ježiša Krista (Mt 27.33-66; Mk 15.22-47; Jn 19.17).

⁷ **Verše o Michaelovi:** Báseň Rudolfa Steinera venovaná archanjelovi Michaelovi, spomenutá v inej časti tejto prednášky.

⁸ **Na prahu** medzi hmotným a duchovným svetom.

⁹ **Pojmy duchovnej vedy** označujúce minulé tri veľké obdobia vo vývoji planéty Zeme. Viac: vid' napr. časopis *Sophia* č. 15, strany 43- 46.

¹⁰ **Karma:** Jeden z pojmov pre Božie pôsobenie v prírode a v ľudských osudoch - Osud, Prozreteľnosť. Viac: vid' napr. časopis *Sophia* č. 10, strana 36.

¹¹ **Duchovné ja:** prvé čisto duchovné "telo" človeka, duch pôsobiaci v ja, pravda prijatá až do vlastnej bytosti. Viac: vid' napr. časopis *Sophia* č. 11, str. 37, alebo R. Steiner: *Teosofia*, vyd. Baltazar, Praha, 1992, str. 32 - 33.

¹² **Kultúrne epochy:** stupne vo vývoji vedomia ľudstva a im zodpovedajúce obdobia sprevádzané vždy po 2160 rokoch aj geografickým posunom ohniska kultúry a jej premenou na kvalitatívne vyššiu úroveň: od 7227 pr. Kr. praindic- ká, od 5067 pr. Kr. praperzská, od 2907 pr. Kr. egyptsko-chaldejská, od 747 pr. Kr. grécko-latinská, od 1413 po Kr. anglo-sasko-germánska, od 3573 po Kr. slovanská a od 5733 po Kr. siedma, americká. Viac: vid' napr. časopis *Sophia* č. 15, strany 43- 46.

Obrázok: Michael bojuje proti drakovi.